

פרוטוקול מס' 191

מישיבת ועדת משנה של ועדת העבודה (בסמכות הוועדה)
מיום ה', כ"ג באב תשל"ה - 31.7.1975, שעה 14.00

נ כ ח ו :

חברי הוועדה:

ש. ארבל-אלמוזלינו - היו"ר
ד. אמיר
פ. גרופר
מ. ורטמן
ה. זיידל
י. יודין

מוזמנים:

מר שאובר - ארגון מקבלי הגימלאות
גב' ל. גיתון - ארגון מקבלי הגימלאות
ב. יפת - ארגון מקבלי הגימלאות
מ. שדר - משרד האוצר
י. וילן - יו"ר המרכז לבטחון סוציאלי
ד. רוט - משרד האוצר
א. גלס - משרד המשפטים

מזכיר הוועדה: י. שומרון

רשמה: א. עצמון

סדר היום: חוק שירות המדינה (גימלאות) (נוסח משולב) (תיקון מס'),
תשל"ה-1975.

היו"ר ש. ארבלי:

אני פותחת את הישיבה.

חוק שירות המדינה (גימלאות) (נוסח משולב) (תיקון מס'), תשל"ה-1975

הנושא היום מתייחס לבעיית ההיוון.
לפני שנתחיל בנושא עצמו נשמע את שאלתו של ח"כ אמיר.

ז. אמיר:

יש על שולחן הכנסת הצעה שלי בנושא
שכר נמוך במשק. אני מבקש תשובה מדוע
לא דנים בהצעה כאשר הנושא הוא אקטואלי.

היו"ר ש. ארבלי:

קודם כל זה לא חודשים רבים. אמרנו
שאיננו יודעים איך יהיה המצב לאחר
הרפורמה. נמתיך עד שהנושא הזה יתבהר ולאחר מכן נשוב ונדון. גם אם
רצינו לקיים אתה היית בחו"ל. מיצינו למעשה את כל הנושא ונשאר רק לשמוע
את עמדת ההסתדרות - ולשם כך נצטרך לחכות מעט.

ז. אמיר:

אני מבקש שלקראת חידוש המושב נניח את
המסקנות על שולחן הכנסת.

היו"ר ש. ארבלי:

בוועדת הכנסת אני נאבקתי כאריה ולא
מפני שאני רוצה לעבוד בפגרא כי גם אני
רוצה חופש. אלא שעל סדר יומנו יש נושאים שהם דחופים, ביניהם תקנות שיש
לאשר אותם. יש 6-7 תקנות שאנחנו חייבים לדון בהם בתקופת הפגרא, בנוסף
לזה יש עוד כמה נושאים שהם חשובים, לדעתי.

ועדת הכנסת החליטה שלא יתקיימו ישיבות
עד תאריך 17.8.75. כלומר, במשך שבועיים לא יהיו שום ישיבות. כמו-כן היא
אישרה לא לקיים יותר מ-8 ישיבות בתקופת הפגרא. אם אני לוקחת בחשבון
תקנות של עקרת-בית, אינני יודעת אם אפשר בישיבה אחת לגמור אותם. אני
מציעה שנבחר ועדת משנה שתוכל לעבוד גם בתקופת הפגרא כדי לא לבזבז
ישיבות על הנושא הזה. יהיו נושאים שנצטרך בישיבה אחת לגמור ולא לסחוב
יותר מדי. אם יש לי 6-7 ישיבות שתהיינה מוקדשות רק לתקנות אינני יודעת
אם נוכל להתפנות לנושאים נוספים שאנו צריכים לטפל בהם בזמן הפגרא, זה
ענין של הסכמים קיבוציים וענין של המוסד לביטוח לאומי.

הבה נעשה כמיטב יכולתנו או ע"י ועדת

משנה או ע"י שנפנה במכתב בחתימת כל החברים לאפשר לנו לקיים יותר
ישיבות.

במחצית השניה של חודש אוגוסט יש בדעתנו
לקיים ארבע ישיבות בתאריכים: 18, 19, 20, 21, 22 ו-24.

את הישיבה הראשונה אנחנו מוכרחים
להקדיש בענין הנכים. ישנה התחייבות של הממשלה בענין זה. כחבתי מכתב
לשרי העבודה והאוצר שהם מוזמנים לישיבה שתקיים ב-18 בחודש אוגוסט.
הם הבטיחו להביא תקנות או מסקנות תוך ששה חודשים. בינתיים עברו ששה
חודשים ושום דבר לא קבלנו. אי אפשר למשוך את הענין יותר מדי. הודעתי
על הישיבה גם למוסד לביטוח לאומי - והם מוכנים להיות מוכנים עד לישיבה
הזאת. אותו הדבר אני אודיע גם למרכז לבטחון סוציאלי בנושא הזה.

הישיבות בת"א יהיו בשעה 10.00 ובירושלים

יהיו בימי ב' בשעה 11.00.

ז. אמיר:

היות ויש חברים שגרים רחוק מאד אי
אפשר לדרוש מהם לנסוע חמש שעות בכדי
לבוא לישיבה של שלוש שעות. לכן אני מבקש שיתקיימו שתי ישיבות בת"א
ביום ה' וביום ו'.

שתי ישיבות בתל-אביב אני אינני רשאים לקיים.

היו"ר ש. ארבלי:

ה. זיידל:
אני מצטער שהוחלט כך. אבל אולי אפשר לקיים את הישיבות בתל-אביב. לפי דעתי אם מקיימים ישיבות בירושלים אז צריך להחזיק מנגנון שלם. פה אנחנו לא מחזיקים מנגנון ובלי טלפונים - זה חסכון. אני מבין שבעת מושב הכנסת חייבים להיות אבל בזמן פגרא יש לתת אפשרות לקיים את הישיבות בתל-אביב. לכן אני מצטרף לדעתו של חה"כ אמיר לקיים את הישיבות ביום ה' וביום ו'.

היו"ר ש. ארבלי:

לי זה לא משנה מה שהרוב ירצה כך יהיה. במידת הצורך יום ה' ויום ו'.

י. יודין:

אבל תדעו לכם שביום ה' זה יתקיים בירושלים וביום ו' בתל-אביב. אלא אם

היו"ר ש. ארבלי:

כן ירשו לי.

לי זה לא משנה - אבל ביום ה' לא אבוא לירושלים.

מ. ורטמן:

נצטרך לשנות את לוח הזמנים - ביום ב' בשעה 11.00 יהיה בירושלים, וביום ו'

היו"ר ש. ארבלי:

בתל-אביב בשעה 8.30.

סדר היום שלנו הוא חוק שירות המדינה (גימלאות) (נוסח משולב) (תיקון מס') תשל"ה-1975 - הצעת חוק פרטית של חה"כ ש. ארבלי-אלמוזלינו.

אני רוצה להגיד קצת הסטוריה - אמנם ההצעה נושאת את שמי אבל אני רוצה לזקוף לזכותם של חברי-הכנסת בוועדת העבודה, ה"ה זיידל, שמעוני ורטמן שטיפלו וסייעו לקידום הנושא הזה. טפלנו בנושא מספר חודשים וסברנו שיש לתקן את העוול לגבי אלה שהיוונו חלק מקצבתם לתקופה של 10 שנים. במשך השנים האחרונות עם האינפלציה הדוהרת הגיעו למצב שהיו צריכים לשלם 25% מהקיצבה. סכומים גדולים מאד ללא פרופורציה לאותו סכום שהם היוונו. לכולם היתה הרגשה שצריך להקל על הפנסיונרים בנושא הזה. חשבנו איך לעשות את זה יחד עם המרכז לבטחון סוציאלי, הסתדרות עובדי המדינה ועם ארגון הפנסיונרים. לזכותו של שר האוצר ייאמר שהוא גילה הבנה ללכת לקראת מציאת פתרון בנושא הזה.

את קו הפעולה למעשה ותוכן הסיכום היה כבר בסוף דצמבר וסברנו שתוך תקופה קצרה יבוא תיקון להצעת החוק. אני סברתי מכיון שהיתה נכונות מצד האוצר לבוא לקראת העניין הזה, מן הראוי ששר האוצר יגיש את התיקון של ההצעה. חיכינו ארבעה חודשים והצעת התיקון לא הגיע. לאחר מכן באה בקשה מצד ארגון הפנסיונרים שיש להחיש את העניין ובקשו ממני שאני אגיש הצעת חוק פרטית כדי לקדם את הנושא. היתה הסכמה מצד האוצר שאני אגיש זאת כהצעה פרטית ולא לחכות עד שהממשלה תגיש את ההצעה כי זה לוקח הרבה מאד זמן. הכנתי את זאת בעזרתו של מר גלס ואני מודה לו על כך.

לאחר מכן באה לי נסיעה למכסיקו באופן פתאומי ואני בקשתי מיו"ר הסיעה שימלא את תפקידי ויקדם את הנושא. אבל מרוב עיסוקים לא היה זמן לחשוב על זה והנושא נשאר עד שבאתי. חשוב שהכנסנו את התחולה מאותו תאריך של התחייבות האוצר. זה קצת הרגיע את הרוחות. מכיון שעניין השוטרים עדיין לא נגמר אמרנו נעשה זאת בהתייעצות עם השוטרים ולאחר מכן נסכם גם לגבי השוטרים. ההצעה חוכן לקריאה ראשונה ועם חידוש מושב הכנסת היא תעבור קריאה שניה ושלישית. עד כאן ההסטוריה.

אני רוצה להביע שוב את תודתי לאלה
שסייעו לי להגיש את הצעת החוק.

היו"ר ש. ארבלי:

המרכז לבטחון סוציאלי דואג דוקא למקרים
השוליים האלה שנשארו על שולי הדרכים.

י. וילן:

החוקים מוצאים את עצמם גם בלי חוקים.

הנושא שהתחיל בדצמבר התקבל על דעת

כולם. היתה פשרה בין האיגוד המקצועי, האוצר, עובדי המדינה והמרכז לבטחון
סוציאלי. זו היתה פשרה כאשר התחשבו במציאות. למרות שחשבו שזה דבר טוב
התקבל פרדוכס שהפנסיונר משלם רבע מהפנסיה שהוא קיבל. אם הוא קיבל 500
לירות והיוון אותה הוא במציאות מותר על 25% מהפנסיה שלו. בציבור הרחב
חשבו שלא רצוי שהם יעשו עסקים - יש חמיד יוצא מהכלל - אבל רובם הגדול
של הפנסיונרים היוונו לא לצורך עסקים אלא אם היה צריך לסדר פרוטזה, או
סידור דירה וכו'. הגיע הזמן שמוכרחים להתחשב במצבם הקשה ולתקן את
הענין הזה.

הפשרה שהתגבשה היתה שבעתיד נהוון 6 שנים

במקום 10 שנים והדבר הכי חשוב שהקפאנו את צורות התשלומים לפי טבלה
מסוימת. היתה פשרה שלחלק מותרים על התשלומים עתידיים, וחלק ישלם רק
עוד שנתיים.

אני מציע שנתחיל לקרוא את הצעת החוק
ואם יש תיקונים נתקן.

ד. רוט:

א. גלס:

רוב החוק הוא הוראת מעבר והתיקון למעשה
בא בסעיף 2.

סעיף 1:

את הסעיף הזה צריך לקרוא ביחד עם סעיף
109 לחוק העיקרי שאומר: שר האוצר ממונה

סעיף 2:

על ביצוע החוק והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצוע החוק ובענינים
אלה... " בין יתר הענינים גם בנוגע להיוון.

לאחר התיקון יתבטלו אוטומטית תקנות

ההיוון ולא תהיה אפשרות להוון את הקיצבה להבא ל-10 שנים.

לפי המצב החוקי קבענו שאסור להוון יותר
מעשר שנים אבל אפשר להוון פחות מעשר

ד. רוט:

שנים. אני מציע שסעיף 2 יחול בראשון בחודש לאחר חודש ששר האוצר פרסם
ברשומות כי ההוון יהיה ל-6 שנים אך לא יאוחר מ-1.10.75. כאשר היה תיקון
מס' 7 בשנת 1967 בוטל לצמיתות 10 שנים ונאמר ששר האוצר יכריז ברשומות
ל-6 חודשים.

א. גלס:

אתה נסחת את הסעיף שהחוק התקבל אתמול
לא שהחוק יתקבל בראשון בנובמבר - במקרה
הטוב ביותר. אז אין צורך כי אתה יכול לפרסם תקנות אפילו לפני כן.

בסדר הורדתי את השאלה.

ד. רוט:

א. גלס:

סעיף 3:

האם בהוראת המעבר הקודמת הפרש הגילאים
בין הנכים לבין אלה שאינם נכים היה

היו"ר ש. ארבלי:

אותו הפרש?

ד. רוט:

היה גיל יותר נמוך אבל היתה תקופת המתנה ארוכה יותר. למעשה, התיקון בחוק הזה הוא מעבר למה שסוכם בחודש דצמבר 1974. זו היתה הצעת האוצר להכניס את הנכים בהנחות מסויימות - זה מעבר למה שסוכם פה בכנסת.

היו"ר ש. ארבלי:

אני רוצה לדעת מה היו החקנות הקודמות?

י. וילן:

האוצר התחייב כלפי הנכים ונהלו מו"מ ואמרו: כאשר זה יגיע יחד עם זה נתקן.

ד. רוט:

החקנות המיוחדות לנכים לגבי אלה שעשו היוון לצמיחות שם היה לוח מיוחד לחולים ושם קיבלו פחות כסף. אנחנו הכנסנו את אלה שעשו פחות היוון וקבלו פחות כסף. מי שהיה לו נכות מעל 50% ומי שקיבל את זה בגיל 64 מפסיקים לו בגיל 50. הוראת המעבר אם היא כאן יותר טובה אז היא נשארת בעינה.

טור א' - הגיל במועד ההיוון

טור ב' - המועד שבו מסתיים ההיוון

- עד 34 שנה
- מ-35 עד 45 שנה
- 46 שנה
- 47 שנה
- מ-48 שנה ומעלה

- גיל 50
- 15 שנה ממועד ההיוון
- 14 שנה ממועד ההיוון
- 13 שנה ממועד ההיוון
- 12 שנה ממועד ההיוון

היו"ר ש. ארבלי:

בדבר אחד יש החמרה - קודם כל מי שהיתה לו נכות מעל 50%, עכשיו אתה אומר מעל

ל-60%.

מ. שדר:

סעיף 7 מאפשר בחירה בין החדש לישן - זה בא להוסיף במקרים שאפשר.

היו"ר ש. ארבלי:

פה לא קבעתם דרוג אלא את אחוזי הנכות חלקתם לשניים והם יוכלו לבחור מה שיותר

טוב.

אני רוצה להעלות פה נקודה מאחר ומדברים על נכים. אני קבלתי מכתב מאדם שהוא עבד 26 שנות עבודה בנמל חיפה והוא היה נכה עבודה גם כיום 30%. כאשר הוא עבד קיבל מה שמגיע לו כנפגע עבודה מהמוסד לביטוח לאומי, בנוסף לזה קיבל משכורת עבור העבודה שביצע. כאשר הוא פרש אומרים לו: גמלה של נכי עבודה אינך יכול לקבל כי הגעת ל-70% פנסיה. מדוע כאשר הוא עובד יש לו משכורת פלוס גמלה. וכאשר הוא פורש אז הוא איננו מקבל את הגמלה מאחר והוא מקבל 70% פנסיה?

הגיע הזמן לשנות את העוול הזה.

ד. רוט:

גם בקרנות ההסתדרות אם יש תאונות עבודה בכלל לא מקבלים פנסיה.

היו"ר ש. ארבלי:

אני סבורה שאנחנו מוכרחים לתת את דעתנו על כך בכדי לתקן את העוול הזה. אותו הדבר לגבי אלמנות שהעליתי מספר פעמים. ההסתדרות כבר תיקנה את המצב לגבי אלמנות ואתם עדיין לא תקנתם זאת. אני זוכרת את המכתב ששלח מר ירמנס ובו אמר: קודם כל תתחילו עם ההסתדרות. ההסתדרות עשתה זאת מה עשתה המדינה? - יש ללכת בעקבות ההסתדרות.

את הנקודה הזאת אני משאירה פתוחה ולישיבה הבאה אני מבקשת שתתנו את דעתכם על כך. לא יתכן להמשיך בעוול

אני חושבת שחברי הוועדה תמימי דעים
והם הביעו את דעתם מספר פעמים בעבר

היו"ר ש. ארבלי:

בקשר לענין הזה.

הנקודה היא נקודה שראויה לטיפול אבל
זה לא קשור לנושא עכשיו.

א. גלס:

יש עכשיו סדרה של שינויים של תיקוני
חוק גמלאות.

ד. רוט:

אם תבטיחו לנו שהבעיה תמצא את פתרונה
בתיקון הבא שהממשלה מכינה - העיקר

היו"ר ש. ארבלי:

שהענין יסתדר. אני רוצה לשמוע בענין הזה בישיבה הבאה.

א. גלס:

סעיף 4:

מר שאובר:
בחוק המקורי ההיוון נעשה לפי 10 שנים
בלי הגבלה של הגיל. כל אחד היה יכול
להוון את הסכום ל-10 שנים. עכשיו אומרים היות והוא גמר 10 שנים הוא
צריך להגיע לגיל 65. מקודם כאשר זה היה לצמיתות - עוד הייתי מבין ואני
פה לא מדבר על נכים אלא על סעיף 4(1). אותו אדם שפרש בגיל 54 לפנסיה
לגביו ישנו עוול של ההגבלה הזאת.

מ. שדר:

לגבי סעיף 4(1) בסיכום שסוכם על דעת
כל הצדדים נאמר שנותנים הקלה בהיוון
או לפי תקופה או לפי גיל הכל לפי המאוחר יותר. שנית - כאשר אמרנו
לצמיתות ל-12 שנה היה גם ענין של גיל וגם של תקופה.

מר שאובר:
לאשר זה לצמיתות זה עוד נראה לנו. אבל
פה הוא לא נהנה משום דבר.

י. וילן:

הנימוק היה שרוצים להתחשב עם
הפנסיונרים האמיתיים. אם מישהו רוצה
לפרוש בגיל 54 או 58 וילך בינתיים לעבוד במקום אחר - לאלה לא מעוניינים
לתת הקלות. עכשיו אתה מעלה נקודה מה דינו של אדם שפורש בגיל 54 כתוצאה
ממחלה? - זו הנקודה.

היו"ר ש. ארבלי:
מה המצב כיום? - אם אדם פורש לפני
גיל 60, נניח בגיל 40?

ד. רוט:
אז מפסיקים לו אחרי עשר שנים.

היו"ר ש. ארבלי:
את זה צריך לומר - אם זו הכוונה.

מ. שדר:
לפי החוק הקודם אם הוא פרש בגיל 40
אז מפסיקים לו אחרי עשר שנים בלי הגבלת
גיל. סעיף 4 מדבר על תקופת קיצור התקופה של 10 שנים אז פה יש ענין של
תקופה וגיל.

היו"ר ש. ארבלי:
את זה צריך להבטיח בחוק.

מר שאובר:
מה דינו של אדם שפרש בגיל 45?

בגיל 55 יפסיקו לו. לא היתה כוונה לעשות פה הקלה.

ד. רוט:

הנימוק הוא שרוצים להקל על פנסיונרים אמיתיים. עם כאלה איננו רוצים להקל.

י. וילן:

הכוונה היתה להקל על אלה שקרובים לגיל הפרישה.

היו"ר ש. ארבלי:

לסעיף 4 יש להוסיף פיסקה (7) שאומרת: על אף האמור בפיסקאות הקודמות לא תעלה

א. גלס:

קיצבת ההיוון באף מקרה על עשר שנים.

לגבי סעיף 5: - אמנם זה מיותר אבל זה מופיע בחוק הקודם. מכיון שזה מופיע שם מישהו יכול לפרש כאילו הדבר שונה, לכן צריך להוסיף את זה כאן.

סעיף 5:

על אף האמור בהוראות האחרות של חוק זה לא תשולם קצבה על פיהן לגבי התקופה

סעיף 6:

שלפני יום 1.1.75.

מה פרוש המלים: לא תשולם קצבה על פיהן? כלומר, ביחס לאלה שפרשו?

מר שאובר:

לגבי אלה שפרשו עד 1.1.75.

היו"ר ש. ארבלי:

הואיל ולא יכולנו מבחינת החוק כל זמן שהתקנות לא שוננו שילמנו לאנשים 10 שנים את ההיוון. הם קיבלו כספים יותר ביחס לאלה שקיבלו לפני שנתיים-שלוש. אנחנו חושבים שלא צריך לתת להם את ההנחה הזאת.

ד. רוט:

כפי שזה כתוב זה יחול גם עליהם.

א. גלס:

השאלה הזאת התעוררה ואנחנו אמרנו אל תתן לו. אבל יש אנשים שהיוונו בונה-

י. וילן:

פידה. אתם סבכתם את עצמכם במו-ידיכם.

בעירית תל-אביב הכניסו פיסקה בבקשה להיוון והיה אם ישונה החוק בתאריך

מר שאובר:

מסויים אני אחראי בעד החזרת הכספים במלואם - כפי שייקבע בחוק. זה שהם הכניסו פיסקה כזאת - זה בסדר. אבל ברגע שהאוצר לא עשה דבר כזה ייעשה עוול לאותם אנשים שהיוונו ויש להכליל גם אנשים אלה.

ד. רוט:

לידיעתכם - כל חודש בשירות המדינה פורשים כ-100 איש וכמחציתם עושים היוון.

אני מציע לתת להם הקלות כמו עם אלה שהם נכים מ-60-100%, אבל כמובן לפי הגיל של הזקנה. כלומר, אם מדובר על 10 שנים אז במקום 10 שנים מפסיקים בתום 8 שנים ובשנה השמינית עושים הקפאה. לגבי 100% - בתום 9 שנים. זה מה שאני מציע כפשרה.

ב. יפת:

אם שר האוצר מקבל את זה והמשרד רוצה לאשר השאלה היא פשוטה: למה אלה שגמרו

10 שנים בינואר, פברואר או מרץ מאלה ממשיכים לנכות - עד שהחוק יאושר? כולם יודעים שזה יאושר וזה נדחה מסיבות טכניות. נכון שיחזירו לאותו פנסיונר את הכספים שמנכים ממנו עכשיו אבל הוא רוצה ליהנות מהכספים עכשיו ולא להשאיר את זה ירושה למישהו.

ב. יפת:

אני רוצה לדבר על עצם ההיוון. אם מישהו עושה היוון זה לא בכדי לעשות עסקים. או שהוא צריך לרדת ולגור בקומת-קרקע, או שהוא צריך לעזור לבנים. אני בגיל 30-40 לא העליתי על הדעת את הדבר הזה. אם מישהו מכם יעשה מחקר יראה את עמק הבכה הזה. זוהי שערוריה.

מ. ורטמן:

ההיוון זה לא חובה?

ב. יפת:

ענין ההיוון זו היתה פרשה עלובה ביותר ונגמרה. מדוע שאותו זקן יסבול, לא מספיק 10 שנים שהוא סבל? - היו צריכים להפסיק לנכות את התשלומים בינואר ובינתיים הרבה זקנים נפטרו. למה לגרום להם את הצער הזה כאשר לפי החוק הם היו צריכים להיות פטורים מזה.

אני חוזר לענין הפטור - אלה שהחליטו והציעו בעיניהם כל מי שמהוון זה ספוקלציה. אני יכול לומר ש-90% הינונו מתוך הכרח ומתוך צורך חיוני. אני נמצא בתוך העם של הפנסיונרים. אם מחליטים על פטור אז מדוע לעשות אפלייה כזאת? - ועדת העבודה צריכה להציע לבטל את הדבר האבסורד הזה מכיון שניכו ממנו פי כמה וכמה.

אני יודע שבחוק של הביטוח הלאומי עשו למעלה מ-250 תיקונים ובדבר הזה חוק גמלאות הכניסו 2-3 תיקונים אבל בנשמתו של החוק לא נגעו. יש כל כך הרבה תיקונים חשובים. אני פונה אליכם בשם ארגון הפנסיונרים של עובדי המדינה וכל הפנסיונרים של עובדי העיריות אנא טפלו בענין - למה הזלזול הזה לפנסיונרים? - בסופו של דבר גם אתם תגיעו פעם לגיל הזה.

היו"ר ש. ארבל:

אל תגיד זלזול - יש לנו את מלוא הכבוד וההערכה לפנסיונרים.

י. יודין:

אני תומך בהערתו של מר יפת. אני חושב שהוא צודק. הערתו היא עניינית והיא נובעת מעצם הגישה העקרונית של בעיית הפנסיונרים וההכנסות, אם זה בא בדרך של היוון או בדרך של תשלום שוטף של גמלה. לפי דעתי, אין בזה הבדל עקרוני. האוצר נותן 25% פטור הוא לא בודק בדיוק מה עושה הפנסיונר ממה שהוא קיבל מדי חודש. הנימוקים לגבי ההיוון אינם יכולים לתפוס בענין הזה.

אני רוצה לומר דבר עקרוני - אני מקבל את כל מה שמוצע כאן בחוק והתרשמתי שאין פה לחברי הכנסת דיעה. זכות שישנה כאן זך זכות שלכאורה נראית חיובית מבחינת הפנסיונר ברוב המקרים היא מביאה לאסון. כמובן שלא מספיק לומר שלדעתי הדבר הנכון ביותר היה למחוק את ענין ההיוון. מכיון שנשאלת השאלה כאשר הוא עומד בפני עצמו בהוצאה מרוכזת עם התחלת חיים חדשים חיים של פנסיונר - ופה אני רוצה להפנות את תשומת הלב על העוול המשוע שנעשה לפנסיונר - לאמיתו של דבר מהיום שהוא הופך לפנסיונר הוא מאבד את זכותו לקרן גמלאות. אילו היה אפשר בתנאים מסויימים להשאיר פנסיונר כחבר בקרן שלו עם זכות לקבל הלוואה לאותם סידורים נתוצים, או ליצור קופת תגמולים ששם יוכל לבוא הפנסיונר ולקבל הלוואה בתנאים מתקבלים על הדעת - לפי הנסיבות שבהם קשור הדבר - אזי אני חושב שלאמיתו של דבר הסיכון של הממשלה לא היה יותר גדול מאשר בדרך בה אנחנו הולכים היום כאשר מטילים הגבלות מרחיקות לכת על ההיוון. יש לחתור לפתרון קונסטרוקטיבי ולבטל את כל ענין ההיוון.

היו"ר ש. ארבל:

בררנו את האפשרות הזאת וזה לא ניתן. ההסתדרות ונציגי עובדי המדינה עמדו על

ל. גיחון:

אני הייתי בין אלה שהייתי עד לכל המצב החוקי הזה. בינתיים עבר זמן מאז שהתחלנו לטפל בדבר - אני מייצגת ועדת פעולה שעומדת לפעול. מתוך תקווה והנחה שאותם אנשים טובים שעזרו והביאו את הענין עד הלום - עשיתי כמיטב יכולתי שלא תפרוצנה מדי פעם פעולות בלתי סימפטיות ואשר עמדו לפרוץ. עם כל הרצון הטוב למנוע פעולות כאלה אתה אינך ישן בלילות כי על-חשבון זה לא ייהנו אנשים שהם חולים ונעלמים שלפעמים בפרוטות האלה יכולת להציל אותם.

הצעתי בשעתו - ואם הדבה מקובל על

הגורמים כמו משרד האוצר, וחברי כנסת מסיעות שונות - משום מה אי אפשר היה למצוא דרך כדי שיפסיקו לנכות למי שמגיע שיפסיקו. יש אנשים שגמרו 10 שנים והם עדיין ממשיכים לשלם.

מדוע לא יכול משרד האוצר באופן גנטלמני

להפסיק את התשלומים לגבי אלה שאינם צריכים יותר לשלם. מה הפחד? - למשל, ביולי תהיה תוספת יוקר אפילו של 10%, הוא גם מזה יקח לגבי אותם אנשים שלא מגיע לקחת מהם. צריך להבין את המצב שנמצאים בו אנשים אלה. אי אפשר לעמוד בפרץ בלי סוף, לפחות שיפסיקו לאלה שלא מגיע להם לשלם יותר. אני אומרת שאנחנו חייבים למצוא היום דרך להוכיח שאמנם מתכוונים לבצע את מה שהוחלט.

היו"ר ש. ארבלי:

עד עכשיו יכולנו להגיד אין הצעת חוק איננו יודעים מה יתגבש וכיצד? - עכשיו התמונה בהירה ואני מציעה שועדת העבודה תאמץ את ההצעה שהאוצר החל מראשון באוגוסט יפעל בהתאם לזה ואז תהיה התחשבנות על אותה תקופה מהראשון בינואר עד אוגוסט. אני הייתי מבקשת שנציג האוצר יחשוב בדבר ויתן לנו תשובה תוך יומיים.

א. גלס:

אני נסחתי את הרישא של סעיף 4 כך: מי שלפני תחילתו של חוק זה היוון לתקופה של 10 שנים. תוך כדי הנחה שמן הרגע שהמגמה של החוק היא גלויה שהאוצר יפסיק להוון. אחרת באמת תיווצר אפלייה שהיא איננה מוצדקת. אדם פלוני במועד מסויים עושה את החשבון שלו ומהוון ל-10 שנים וחושב אולי פעם יהיה נס. עכשיו יבוא אדם ביודעין שהחוק יתוקן ויהוון לתקופה של 10 שנים-זהו רווח לא מוצדק. זה כאילו שאני קונה כרטיס מפעל הפנס ביודעין שהוא יזכה.

ד. רוט:

ההצעה של משרד האוצר היתה למחוק את זה.

היו"ר ש. ארבלי:

אני מוכנה לקבל את ההצעה שאלה שהיוונו מהראשון בינואר והלאה דינם יהיה כדין אותם נכים שמעל 60% ו-9 שנים.

א. גלס:

ישנן שלוש קטגוריות: (1) אלה שהיוונו לצמיתות. (2) אלה שהיוונו עד ראשון בינואר 1975. אלה שהיוונו לאחר הראשון בינואר ואילך.

ד. רוט:

בתום תשע שנים בתנאי שהגיעו לגיל 65.

היו"ר ש. ארבלי:

מדובר על קבוצה שהיוונו אחרי הראשון בינואר 1975 ואשר ידעו שעומדים לתקן את החוק.

ד. רוט:

זה יהיה ל-9 שנים והתחולה מהראשון בינואר 1975. בסעיף 2 היה מדובר על היוון בעתיד ל-6 שנים - ועל זה לא נותנים תחולה רטרואקטיבית.

היו"ר ש. ארבלי:

ודאי שלא. אני רוצה שתרשום לגבי אלה שהיוונו אחרי 1.1.1975.

ד. רוט:
או למחוק לגמרי או לומר: כאילו היוונו לחקופה של 9 שנים או הגיעו לגיל 65,

הכל לפי המאוחר יותר.

היו"ר ש. ארבלי:
מקבלים את ההצעה הזאת. עכשיו נשארה נקודה אחת פתוחה והיא שהחל מחודש אוגוסט תפסיקו לנכות מאלה שהיוונו לפני 1.1.75.

ד. רוט:
אינני יכול להחליט על זה עכשיו. אני אתן תשובה מאוחר יותר.

י. וילן:
במו"מ לא רשמי שנהלנו היה ברור שזה נגמר ב-1.1.75. אתה בעצמך הצעת תקון שיוכל לקבל מה-15.1. כלומר, זה לא הולך בגלל סיבות אלה או אחרות אבל הם לא מוכרחים להיות הטובלים.

מ. ורטמן:
אם אין ערעור לגבי התאריך 1.1.75 אני מציע שיו"ר ועדת העבודה תפנה בשם הוועדה לממשלה ותאמר מאחר והוסכם על תאריך 1.1.75 כעל תאריך קובע קוראים להקפיא את ההורדות לגבי אלה שהדבר הזה חל עליהם עפ"י החוק. המטרה היא להקפיא את הניכוי שלא ינכו את ההיוון. כלומר, שהאיש יקבל 100%.

א. גלס:
אני מביין את זה כך להקפיא את ההפרש. שיהיה ניכוי לאחר מכן אבל זה יהיה ניכוי לפי מתכונת החוק.

ד. רוט:
אני עכשיו חשבתי על כך מבחינה טכנית. יש ברוך השם כ-16,000 פנסיונרים ומוכרחים לעבור על כל התיקים כדי לבדוק למי כן ולמי לא. אינני יכול להחליט על כך עכשיו. אני מביין שתהיה גם פניה מועדת העבודה בקשר לכך.

א. גלס:
כאן נרמז גם בוועדת העבודה וגם בוועדת הכספים לא היו מאושרים שמשרד הבטחון משלם מפרעות על-חשבון דברים שהם בבחינת הצעת חוק. לכן אני אומר אם זו עמדת הוועדה אז צריך למצוא לדבר הזה בסיס מבחינת פורמולה משפטית. אולי זה צריך להיות הלוואה עומדת, כלומר, שהזכויות האלה ישולמו כמקדמה. מדוע אני אומר זאת? - נניח שהעולם יתמוטט והכנסת תהיה חדשה ולא יאשרו את החוק אז במקרה כזה הפנסיונר חייב להחזיר את הסכום הזה.

היו"ר ש. ארבלי:
לסיכום - אנחנו ממליצים על הסדר בעניין הזה החל מהראשון באוגוסט. אני ביחד עם מר רוט נמצא נוסח מתאים כיצד לפנות לשר האוצר כדי שאפשר יהיה להפעיל את הדבר הזה בראשון באוגוסט.

לגבי הצעת החוק הכנסנו חיקון נוסף ומר גלס ינסח אותו בהתאם. מה שנשאר עכשיו זה עניין השוטרים. בעניין זה אני רוצה לשאול: מה היום מצבו לגבי הוראת המעבר שעשינו אותה לגבי שוטרים בהשוואה לפנסיונרים רגילים?

ד. רוט:
שוטרים לפי החקנות כאשר היה מדובר לצמיחות - אנחנו אמרנו: לגבי כלל עובדי המדינה 12 שנה בגיל 70. לגבי שוטרים, עפ"י החקנה שזה סוג מיוחד של פנסיונר, גיל 67. למה? כי בחקנות נאמר מי שהוצא לפנסיה עפ"י סעיף 73 לחוק אם עברו 12 שנה... "פה הייתי נותן להם מקדמה של שנתיים. כלומר, אם קבענו לגבי עובד מדינה גיל 68, להם נקבע גיל 66.

אני חושבת שלגבי שוטרים צריך להיות
גיל 65.

היו"ר ש. ארבלי:

ההצעה היתה בין 2-3 שנים.

ד. רוט:

אנחנו צריכים להשאיר את זה לתקנות או
להכניס את זה לגוף החוק.

היו"ר ש. ארבלי:

ללכת לפי מתכונת של סעיף 71 ששר האוצר
באישור ועדת העבודה יכול לקבוע לסוגים

א. גלס:

מסויימים גיל נמוך יותר.

אנחנו סכמנו עם ההסתדרות על תאריכים.
אני הייתי מציע לקבוע שלוש שנים פחות.

ד. רוט:

אז היה שר האוצר באישור ועדת העבודה
של הכנסת. חשקלו אם אתם רוצים להכניס
את זה בחוק, ואם עפ"י תקנות, אז להכניס סעיף שמאפשר התקנת תקנות.

היו"ר ש. ארבלי:

אני מציע לא להכניס את זה בחוק אלא
בתקנות.

מ. ורטמן:

אני רוצה לומר לחברי הוועדה שזו הישיבה
האחרונה שמזכיר הוועדה מר יצחק שומרון
נמצא איתנו. אני חושבת שאני אביע את ההרגשה של כל חברי הוועדה, ובמיוחד
את ההרגשה שלי, את ההערכה וההוקרה על עבודתו המסורה ושקידה במילוי
תפקידו כמזכיר ועדת העבודה. הוא עשה כמיטב יכולתו במשך התקופה שהוא
עבד איתנו. הוא החליט מרצונו לעזוב את התפקיד וללכת לעבוד בעבודה אחרת.
יכול להיות שיהיה לו יותר סיפוק - ואני רוצה לאחל לך הצלחה, כל טוב,
תצליח בעבודה שבחרת לך. אני מקווה שהעבודה שעשית אותה במשך השנה וחצי
כאן תרמה לך הרבה לתוספת ידע לתוספת מידע ונסיון. אתה הולך עם מטען
שאו לי יסייע לך בעבודה החדשה - כל טוב לך.

היו"ר ש. ארבלי:

אני רוצה לומר שלקחת ממני את כל
המלים. אם אדם יוצא עם מטען בזמן כל
כך קצר - זה אצלך. אני מודה לך, במיוחד על האמון שנתת בי.

י. שומרון:

הישיבה ננעלה בשעה 16.00